Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Joxepa Goñi Mendiguren

Astigarraga, Gipuzkoa (1943)

Aurkibidea

Biografia

Santiagomendi auzoko Beizaga baserrian jaioa, 11 urterekin Errekalde baserri-sagardotegira joan zen neskame. 14-15 urte zituenerako inprenta batean eta lantegi batean ibilia zen lanean. 15 urterekin tratua (esnea eta barazkiak) saltzera joaten hasi zen Donostiara, amaren ordez. Barkaiztegiko Joxe Mari Irizar ezagutu zuen sasoi horretan, eta handik urte batzuetara, 23 urterekin, Barkaiztegi sagardotegira ezkondu zen. Biek eraman dute sagardotegiko martxa (gaur egun semeetako bat da arduraduna).

Zintak

ATG-045

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2016-11-30
- **Iraupena**: 66 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Donostiara esnea eta barazkiak saltzera

- **Erref**: ATG-045/005
- **Iraupena**: 0:03:15. **Hasi**: 00:08:37. **Bukatu**: 00:11:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Inprentan eta "Calderon Hermanos" lantegian lanean aritu zen. Hangoa utzi eta Donostiara esnea eta barazkiak saltzera joaten hasi zen. Nola moldatzen zen kontatzen du. Frantsesek argazkiak ateratzen zizkieten. Txantxila, litro erdia, izaten zen esnea banatzeko neurria.

2. Santiomendiko iturria

- **Erref**: ATG-045/007
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:12:43. **Bukatu**: 00:15:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Santiomendiko baserrietan urik ez zegoenean, iturri batetik 23 baserrik hartzen zuten ura. Astelehenetan arropa zuria garbitzen zuten han eta astearteetan koloretakoa.

3. Hozkailuaren ordezkoa

- **Erref**: ATG-045/010
- **Iraupena**: 0:03:45. **Hasi**: 00:17:34. **Bukatu**: 00:21:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Lehenengo garbigailua deskribatzen du. Hozkailu funtzioa lurrak betetzen zuen Joxeparen etxean. Aita nola moldatzen zen kontatzen du. Anekdota bat kontatzen du, etxera hozkailu moduko bat eraman zuenekoa.

4. Santiomendiko sagardotegiak

- **Erref**: ATG-045/012
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:24:30. **Bukatu**: 00:26:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:
Santiomendin sagardoa egiten zuten baserriak izendatzen ditu. Goikoetxen sagardoa txotxean saltzen zuten eta igandetan jendea ogitartekoarekin egun pasa joaten zen.

5. Elkarteetako lagun-taldeak sagardotegietan

- **Erref**: ATG-045/013
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:26:16. **Bukatu**: 00:27:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Errekalde baserriko sagardotegian jatekoa ere ematen zuten. Haragia eta arraina kanpoan erretzen zituzten parrila batean. Elkarteetako jendea joaten zen sagardoa probatzera. Ondoren erosi egiten zuten sagardoa eta botilatan eramaten zuten. Arzakek ere egiten zuen.

6. Sagardotegietako aldaketak

- **Erref**: ATG-045/014
- **Iraupena**: 0:05:10. **Hasi**: 00:27:40. **Bukatu**: 00:32:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:
50. hamarkadan sagardotegietako giroa nolakoa zen kontatzen du. 60. hamarkadan aldaketa etorri zen: ilunabarrean bakailau tortila eta entsalada jatera joaten ziren familiak. Geroago, helduagoak afaltzera eta kantura etortzen hasi ziren. Gauero "guria da ta, guria!" kantatzen zuten gauero. Jende asko eta asko etortzen hasi zen.

7. Emakumea azpiratua

- **Erref**: ATG-045/015
- **Iraupena**: 0:03:54. **Hasi**: 00:32:50. **Bukatu**: 00:36:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Baserriko eta sagardotegietako emakumeen isilpeko lana ikaragarria izan zela dio. Meritu handiko emakumeak hil direla dio. Gizonaren baimena behar zuten gauza askotarako. Bere gurasoen garaian, emakumeak ezkontzea klausurako moja joatea modukoa zen. Bizimodu oso gogorra zuten. Xehetasunak ematen ditu. Herentzia hori jaso zuten. Gizonari obeditu egin behar zitzaiola erakutsi zieten, esplizituki esan gabe.

8. Emakumeak sagardotegietan

- **Erref**: ATG-045/017
- **Iraupena**: 0:03:34. **Hasi**: 00:38:45. **Bukatu**: 00:42:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Emakumeak sagardotegietan sartzen hasi zirenekoa. Pixkaka izan zen. Baziren egoera onartzen ez zutenak ere. Gaztetan ez ziren tabernara sartzen baina Oialumeko sukaldera joaten ziren udan gaseosa edatera. Mutilarekin hasi zenean, jatetxera joaten zen afaltzera baina tabernara ez.

9. Gaztetako moda eta elizaren debekuak

- **Erref**: ATG-045/018
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:42:19. **Bukatu**: 00:43:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Emakumeen artean beti izan dira errezaleak. Arropa kontuetan, modaren arabera ibiltzen ziren gazteak. Elizara galtzerdirik gabe edota manga motz samarrarekin ez zegoen sartzerik.

Transkripzioa
- Erretzea ta, zigarruakin ta... holakorik garai batean ez zen ikusten.
- Ez, ez. Nik ez det behin'e erre, orduan gutxiyo baiño beti izan dira errezaliak e? Bai, bai, bai ta nik donostin ere nola bastante ibiliya nagon, bai, ordun ere bazian e. Hemen baserritan ta gutxiyo. Bai. Hori uste dut ez dala oraingo moda.
- Ta erropa, minifalda ta hori?
- Ba minifalda modukua eramaten gendun, belaunetaraiño, ta gero hurruna etortzen zan luze-luzia. Orain galtzakin gertatzen dana orain ixtu-ixtuk eta gero... baiño minifaldak eta orain bezalakorik ez! Bueno, bueno, bueno, bueno. Orduan elizara galtzerdi gabe ezin zendun jun. Ta juten baziñan honerainoko mangakin, honerainoekin e, segun zein apaiz zan, bueltan bidaltzen zizun, ez zizun komuniyoa ematen.
- Bai?
- Bai.
- Ukalondua...
- Bai, bai, hola. Mangaduna behar zan. Ta elizan sartuko banitzake, eskotiak eta ez zan orain bezela, ez zen pretenditzen ere.

10. Galtzak erostea bururatu zitzaionekoa

- **Erref**: ATG-045/020
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:44:35. **Bukatu**: 00:47:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Lantegian aritzen zenean, hotz handia pasatzen zuten neguan. Nagusiak arropa erosteko aukera eman zienean, galtzak erostea bururatu zitzaion. Lankideak kargu hartu zion. Neskak nola kritikatzen zituzten kontatzen du.

11. Arropak garbitzeko tresna zaharrak

- **Erref**: ATG-045/023
- **Iraupena**: 0:04:55. **Hasi**: 00:53:30. **Bukatu**: 00:58:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:
Arropak garbitzeko tresna zaharrak erakusten ditu, neurri txikian eginda dituenak, eta azalpenak eman.

12. Karreto-barrika eta galera

- **Erref**: ATG-045/024
- **Iraupena**: 0:05:37. **Hasi**: 00:58:25. **Bukatu**: 01:04:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:
Karreto-barrikak erakusten ditu, neurri txikian egindakoak, eta azalpenak ematen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-20

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com